

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YENİDOĞAN TARAMA PROGRAMI

Tarama programları,
tüm dünyada gelişmiş ve
gelişmekte olan ülkelerde
halk sağlığı programları
içerisinde çok önemli yeri olan
koruyucu sağlık hizmetleridir.

Tarama programlarının genel amacı:
sağlıklı olarak görünen bir toplumda
hastalığı ya da o hastalık şüphesini taşıyanları tespit etmektir.

Tarama Programına Alınacak Hastalıklar Kimler Tarafından Seçilir?

Sağlık Bakanlığı tarafından,
tarama programına alınacak her bir hastalık için,
o alanda uzmanlaşmış hekimlerin olduğu bir
Bilim Kurulu oluşturulur.

Tarama Programına Alınacak Hastalıklar Kimler Tarafından Seçilir?

Bilim Kurulu,
hangi hastalıkların taranacağını,
taramanın ne zaman yapılacağını, nasıl yapılacağını, nasıl
yürütüleceğini belirler.

Tarama Programına Alınacak Hastalıklar Nasıl Seçilir?

- ☐ **Toplumda sık görülmesi ve ciddi sağlık sorunlarına yol açması**
(Halk sağlığını tehdit eden, yaygın hastalık olmalı)
- ☐ **Erken fark edilmesinin kolay olması**
(Basit bir testle hastalık doğumdan sonra kısa sürede anlaşılmalı)

Tarama Programına Alınacak Hastalıklar Nasıl Seçilir?

- ☐ **Hastalığın nasıl ilerlediğinin bilinmesi**
(Hekimler bu hastalığın ne gibi sorunlara neden olacağını önceden bilmeli)
- ☐ **Tedavisinin mümkün ve etkili olması**
(Hastalık erken fark edilince tedavi edilebilmeli ya da kontrol altına alınabilmeli)

Tarama Programına Alınacak Hastalıklar Nasıl Seçilir?

- ☐ **Tarama testinin maliyetinin uygun olması**
(Test çok pahalı olmamalı, sağlık sistemi bunu karşılayabilmeli)
- ☐ **Uzun vadede uygulanabilir kurallarının olması**
(Program belli standartlara dayanmalı ve sürdürülebilir olmalı)

Yenidoğan Tarama Programı Nedir?

Yenidoğan tarama programı,
doğumdan hemen sonra,
bebeklerde görülebilecek
bazı **ciddi ama tedavi edilebilir**
hastalıkların
erkenden tanı ve tedavi edilmesini
sağlayan bir sağlık hizmetidir.

Yenidoğan Tarama Programı Neden Önemlidir?

Bazı hastalıklar doğumdan hemen sonra
belirti vermez ama ileride ciddi sorunlara
yol açabilir.

**Yenidoğan Tarama Programı sayesinde
bu hastalıklar erken fark edilir ve
zamanında tedavi edilir.**

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yenidoğan Tarama Programı Neden Önemlidir?

Erken tanı,
çocuğun sağlıklı büyümesini ve
gelişmesini sağlar.

Geç tanı,
çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişiminde
gerilik, organ hasarları ve hatta yaşam
kaybı gibi ciddi sonuçlara neden olur.

Yenidoğan Taraması Nasıl Yapılır?

- ✓ Yenidoğan bebekten sağlık personeli tarafından alınan **birkaç damla kan** ile hastalıklar taranır.
- ✓ Yenidoğan Tarama Programı için bebekten alınan numune **Sağlık Bakanlığı'nın Ankara ve İstanbul'da bulunan Yenidoğan Tarama Laboratuvarlarında** incelenir.

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
HALK SAğLIğI
GENEL MÜDÜRLÜğÜ

Yenidoğan Tarama Programı ile Hangi Hastalıklar Taranır?

- ☐ Fenilketonüri (FKÜ)
- ☐ Konjenital Hipotiroidi (KHT)
- ☐ Biyotinidaz Eksikliği (BE)
- ☐ Kistik Fibrozis (KF)
- ☐ Konjenital Adrenal Hiperplazi (KAH)
- ☐ Spinal Müsküler Atrofi (SMA)

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ❑ **Fenilketonüri (FKÜ):** Besinlerde bulunan fenilalanin adlı maddenin vücutta parçalanamaması sonucu ortaya çıkar.
- ❑ Parçalanamayan fenilalanin kanda ve vücut sıvılarında birikerek beyine zarar verir.
- ❑ Tedavi edilmezse **ağır zeka geriliği, nörolojik/sinirsel problemler, davranış bozuklukları ve ciltte değişiklikler** gibi ciddi sağlık problemleri gelişebilir.

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ☐ **Konjenital Hipotiroidi (KHT):** Doğuştan tiroid bezinin yeterli hormon üretememesi ya da hiç üretememesi durumudur.
- ☐ Büyük dil, beslenme güçlüğü, kabızlık, göbek fıtığı görülebilir.
- ☐ Tedavi edilmezse **kalıcı zeka geriliği , fiziksel gerilik** gelişebilir.

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ☐ **Biyotinidaz Eksikliği (BE):** Vücutta biyotinidaz adı verilen bir maddenin eksik olması sonucu ortaya çıkar.
- ☐ Biyotinidaz eksik olduğu için biyotin vitamini vücutta yetersiz olur.
- ☐ Tedavi edilmezse **zihinsel ve bedensel gelişim geriliği, nöbet geçirme (kasılma-havale), saç dökülmesi, deri döküntüleri, işitme ve görme kaybı** gelişebilir.

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ❑ **Kistik Fibrozis (KF):** Akciğerlerde ve sindirim sisteminde koyu ve yapışkan salgılara neden olan kalıtsal bir hastalıktır.
- ❑ Tedavi edilmezse **büyüme ve gelişmenin geri kalması, kilo alamama, balgam oluştuğunda inatçı öksürük, solunum sıkıntısı, sık tekrarlayan ve iyileşmeyen zatürre ve bronşit gibi** sağlık problemleri gelişebilir.

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ❑ **Konjenital Adrenal Hiperplazi (KAH):** Vücutta yaşam için gerekli olan bazı hormonların (kortizol ve aldosteron) üretilmemesi sonucu ortaya çıkar.
- ❑ **Kusma, kilo alamama, gelişim geriliği, halsizlik, su kaybı ve tuz kaybı** gelişebilir.
- ❑ Ciddi vakalarda **hayati tehlike** olabilir.
- ❑ Kız çocukların **genital organlarında anormallikler** görülebilir.

Taranan Hastalıklar Nedir ve Hastalıkların Belirtileri Nelerdir?

- ❑ **Spinal Müsküler Atrofi (SMA)** : Kasları kontrol eden sinir hücrelerinin çalışmamasıyla ortaya çıkan bir hastalıktır.
- ❑ **SMA hastalığı farklı türlerde olabilir** ve belirtiler buna göre değişir. Bu hastalıkta kaslar zamanla zayıflar ve erir. Bu da hareket etmede zorlanma, emme ve yutma güçlüğü (özellikle bebeklerde), nefes alma problemlerine neden olur, zamanla bu problemler daha da artabilir ve günlük yaşamı zorlaştırabilir.

Taranan Hastalıkların Sonucu Nasıl Öğrenilir?

- ☐ Tarama sonucunda hastalık ya da şüpheli bir durum tespit edilirse ya da tekrar numune alınması gerekirse sağlık personeli tarafından **en kısa sürede aileye bilgi verilir** ve gerekli yönlendirmeler yapılır.
- ☐ Aile Hekimliği, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğünden de bilgi alınabilir.
- ☐ Sonuçlara e-Nabız sisteminden de ulaşılabilir.

Sonuçlara E-Nabızdan Nasıl Ulaşılır?

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tarama Sonuçları Ne Anlama Gelir?

- Tarama sonucunda, taranan bazı hastalıklarda hasta bebekler direkt tespit edilirken bazı hastalıklarda hastalık şüphesi olan bebekler tespit edilir.
- Her iki durumda da ilgili uzman hekim tarafından ileri inceleme yapılması gerekir.
- Aile hekimi aileye gerekli bilgilendirmeyi yapar, ileri inceleme yapılması gerekirse sevk formları ile birlikte aileyi ilgili uzman hekime yönlendirir.

Taranan Hastalıkların Tedavisi Var mıdır?

- ✓ Taranan hastalıkların bazıları beslenme tedavisi ile, bazıları vücutta eksik olan maddelerin (vitamin ve hormon) ilaçlarla yerine konması ile, bazıları ise son yıllarda geliştirilen yeni nesil ilaçlar ile kontrol altına alınabilmekte ve hastaların yaşam kalitesi arttırılmaktadır.
- ✓ **Erken tanı konan bebeklerde tedaviler oldukça kolay, ucuz, ulaşılabilir ve etkilidir.**

Taranan Hastalıkların Tedavisi Var mıdır?

- ✓ Ülkemizde SMA tedavisinde kullanılan ruhsatlı ilaçlar ücretsiz olarak devletimiz tarafından karşılanmaktadır.
- ✓ Valilik izniyle para yardımı toplanan SMA hastası bebeklere yurtdışında uygulanan tedavi henüz deneme aşamasında olup etkisi net bir şekilde belirlenmemiştir.

Hastalıkların Tedavisinde Zaman Önemli midir?

Bazı genetik ve metabolik hastalıkların belirtileri, doğumdan sonraki ilk günlerde ya da haftalarda ortaya çıkabilir.

Bu belirtiler arasında **işitme kaybı, görme kaybı, zihinsel gelişim geriliği gibi** kalıcı etkiler olabilmektedir.

Hastalığın ağır seyrettiği durumlarda **bebek ölümü** ile de sonuçlanabilmektedir.

Bu tür bozukluklar belirtiler başladıktan sonra tedavi edilse bile, oluşan hasar çoğu zaman geriye döndürülemez.

Hastalıkların Tedavisinde Zaman Önemli midir?

Bazı genetik ve metabolik hastalıkların belirtileri ise doğumdan hemen sonra belirti vermeyebilir dolayısıyla dışarıdan bakıldığında anlaşılamaz ve fark edilmez

Yenidoğan Tarama Programı sayesinde;
erken tanı konularak etkili bir şekilde tedavi edilebilir.

Hastalıkların Tedavisinde Zaman Önemli midir?

**Hastalıklar ne kadar erken zamanda tespit edilirse
verilen tedavilerin başarı şansı o kadar yüksek olur
Elde edilen sonuçlar yüz güldürücü olur.**

Yenidoğan Taramasının Bebeğe Zararı Var mıdır?

- ❖ Yenidoğan Tarama Programı, bebeğin sağlıklı gelişimini güvence altına almak için yürütülen, faydası bilimsel olarak ortaya konmuş bir uygulamadır.
- ❖ Her yıl 1 milyonu aşkın bebeğin tarandığı bu programla ilgili, şu zamana kadar iletilmiş olan herhangi bir olumsuz geri bildirim bulunmamaktadır.

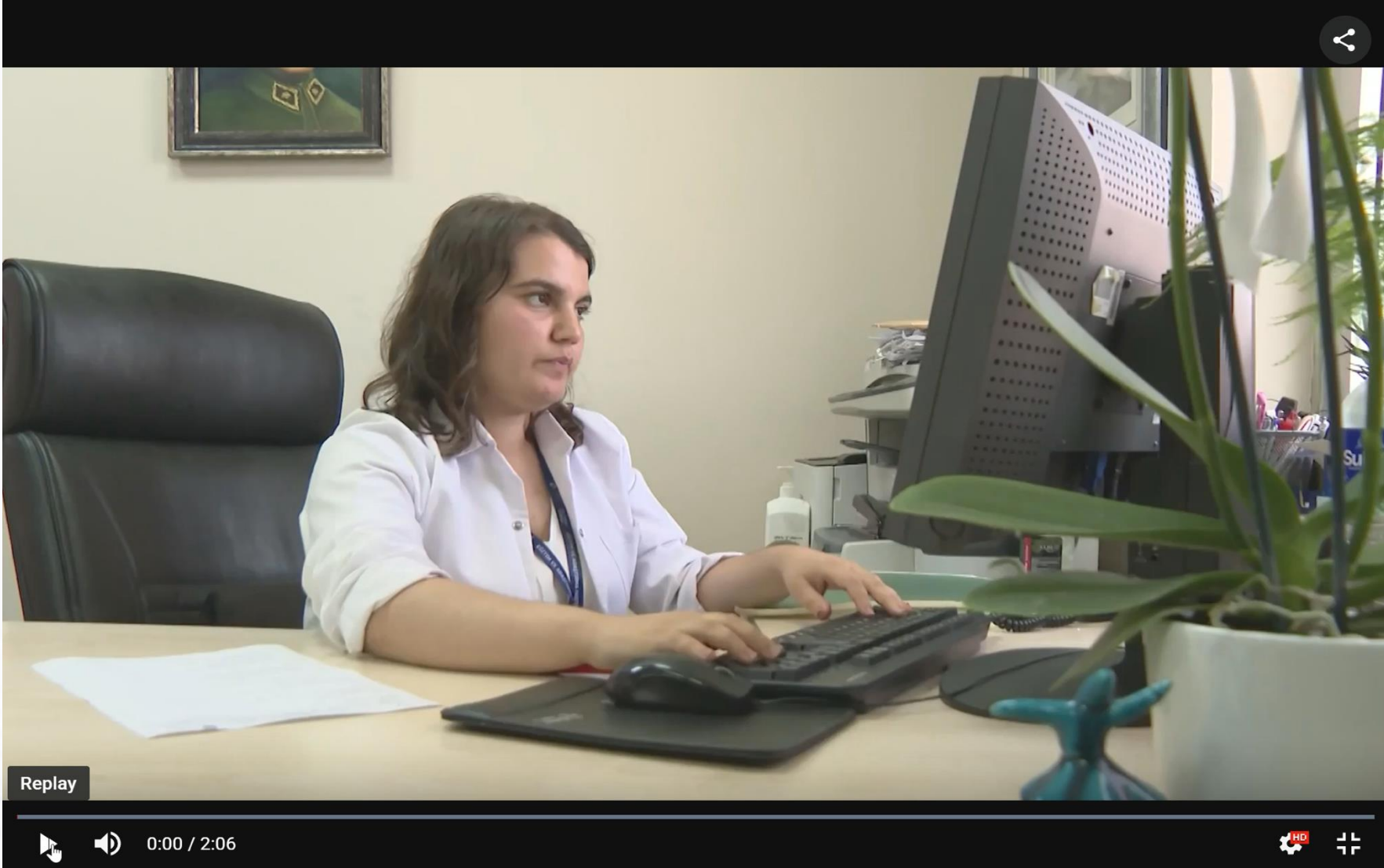
Yenidoğan Tarama Programı kapsamında **ücretsiz sunulan, hızlı ve kolay bir tarama testi sayesinde** hayat boyu sürebilecek bir sağlık problemi önlenabilir.

Sağlıklı büyüyen, sağlıklı yaşam süren nesiller yetiştirebilmek için Yenidoğan Tarama Programı oldukça önemlidir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YENİDOĞAN TARAMASI HER BEBEĞİN HAKKIDIR.
BU HAKKA SAHİP ÇIKIN!

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ